

УПОВНОВАЖЕНИЙ
Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008 E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua тел. (044) 298-70-33

**Голові Національної соціальної
сервісної служби України
Василю ЛУЦИКУ**

**Голові Тернопільської обласної
військової адміністрації
Володимиру ТРУШУ**

**Міністерство соціальної
політики України
(до відома)**

ПОДАННЯ

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України
«Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»)

Згідно зі статтею 101 Конституції України Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина.

На підставі статей 1, 19¹ Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» під час виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, працівниками Секретаріату Уповноваженого виявлено порушення прав людини у діяльності Почаївського психоневрологічного будинку-інтернату (далі – ПНІ).

Статтею 49 Конституції України визначено, що держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування.

Статтею 6 Основ законодавства України про охорону здоров'я визначено, що кожний громадянин України має право на охорону здоров'я, що передбачає медичний догляд, який є необхідним для підтримання здоров'я людини.

Статтею 5 Загальної декларації прав людини, статтею 3 Декларації про захист усіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 7 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, статтею 2 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 28 Конституції України визначено, що ніхто не повинен зазнавати тортур або жорстокого, нелюдського або такого, що принижує його гідність, поводження і покарання.

Передбачено, що жодні виключні обставини, якими б вони не були, стан війни чи загроза війни, внутрішня політична нестабільність чи будь-який інший надзвичайний стан не можуть бути виправданням катувань чи інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Усупереч наведеним вимогам законодавства під час позапланового відвідування будинку інтернату 08.05.2023 виявлені порушення прав людини у діяльності закладу, що потребують вжиття невідкладних заходів реагування щодо усунення виявлених недоліків, причин та умов, що їм сприяють, притягнення винних осіб до відповідальності.

У порушення статті 22 Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» приміщення харчоблоку потребують проведення ремонтних робіт: стіни місцями мають відлущену фарбу та плісняву, відбиту кахельну плитку на панелях стін та підлоги, що ускладнює дезінфекційну обробку приміщень.

У порушення пунктів 47 та 48 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» виявлено пошкоджену домашню консервацію, що зіпсована у результаті мікробних факторів, а також уражену пліснявою моркву. Водночас маркування на банках не відповідає вимогам Закону України «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів».

Через недостатню кількість холодильників псуються продукти харчування, що створює небезпеку для життя підопічних та порушує вимоги статті 4 Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».

Підопічні вживають воду з централізованого водопостачання, що порушує Закон України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», та може привести до погіршення їх стану здоров'я.

Також у порушення пункту 2 розділу X Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до

самообслуговування чи не набули такої здатності, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 № 198, в закладі відсутнє гаряче водопостачання.

У порушення Мінімальних норм забезпечення предметами, матеріалами та інвентарем громадян похилого віку, інвалідів та дітей-інвалідів в інтернатних установах та територіальних центрах соціального обслуговування (надання соціальних послуг) системи соціального захисту населення, затверджених Міністерством соціальної політики України від 19.08.2015 № 857, в житлових кімнатах відсутні необхідні меблі, а саме приліжкові тумби, стільці за кількістю місць, столи та шафи для зберігання речей.

У порушення Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 02.03.2016 № 285, заклад не має ліцензії на провадження господарської діяльності з медичної практики, що не забезпечує дотримання організаційних, наукових, технологічних вимог під час діяльності закладу, і, як наслідок, надання належної медичної допомоги.

Заклад не забезпечений усіма необхідними лікарськими засобами відповідно до переліку лікарських засобів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2009 № 333, та уніфікованих клінічних протоколів, розроблених у відповідності до стандартів надання медичної допомоги, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 28.09.2012 № 751 «Про створення та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги в системі Міністерства охорони здоров'я України».

Приміщення аптеки використовується як архівне приміщення для зберігання медичної документації та не забезпечене необхідною кількістю меблів, що порушує вимоги Правил зберігання та проведення контролю якості лікарських засобів у лікувально-профілактичних закладах, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 16.12.2003 № 584.

Кімната для побачень є прохідним приміщенням до інфекційного ізолятора, що порушує вимоги статті 21 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб», та може призвести до поширення інфекційних хвороб на території закладу.

У порушення підпункту 3 пункту 5 Типового положення про психоневрологічний інтернат, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 957, у закладі не забезпечено проведення комплексу реабілітаційних заходів відповідно до індивідуального плану реабілітації, зокрема, під час вивчення документації встановлено відсутність затверджених індивідуальних планів реабілітації в особових справах та медичних картках підопічних.

Під час вивчення документації та конфіденційного спілкування з підопічними та працівниками закладу встановлено, що адміністрація ПНІ не вживає заходів щодо поновлення цивільної дієздатності фізичних осіб, які визнані недієздатними, відповідно до вимог пункту 9 Типового положення про психоневрологічний інтернат, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 957.

Під час вивчення медичної документації виявлено, що у чотирьох осіб відсутні паспорти, як наслідок такі підопічні позбавленні можливості отримувати соціальну допомогу, відповідно до постанови Кабінету Міністерства України від 02.04.2005 № 261 «Про затвердження Порядку призначення і виплати державної соціальної допомоги особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю і державної соціальної допомоги на догляд».

У порушення вимог Державних будівельних норм України В.2.2-17:2006 «Будинки і споруди. Доступність будинків і споруд для маломобільних груп населення» у закладі відсутні належні умови щодо перебування осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення (на території закладу відсутні пандуси, підйомники, поручні, а також маркування першої та останньої сходинок сходового маршу).

У порушення Правил пожежної безпеки в Україні, затвердженого Міністерством внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417, у жіночому корпусі відсутня належна система протипожежного захисту, що загрожує життю підопічних у разі виникнення пожежі.

Адміністрацією установи не забезпечено вільного доступу до інформації щодо захисту їх прав через відсутність оприлюднення номеру гарячої лінії, адресу Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та центрів з надання безоплатної правової допомоги на інформаційних стендах на території закладу.

На підставі викладеного, з метою усунення виявлених порушень прав і свобод людини і громадянина, а також беручи до уваги те, що:

відповідно до підпункту 5 пункту 4 Положення про Національну соціальну сервісну службу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.08.2020 № 783, Національна соціальна сервісна служба України здійснює контроль за дотриманням державних стандартів надання соціальних послуг, проводить моніторинг та оцінювання якості надання соціальних послуг;

відповідно до пункту 10 частини першої статті 13, пункту 9 частини першої статті 16, статті 23 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», а також частини третьої статті 13 Закону України «Про соціальні послуги» до відання обласних державних адміністрацій належить вирішення питань охорони прав, свобод і законних інтересів громадян на

відповідній території, реалізація державної політики та здійснення заходів для забезпечення соціального захисту осіб, а також здійснення контролю за додержанням вимог законодавства,

керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 15, 16, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»

ВИМАГАЮ:

1. Національній соціальній сервісній службі України та Тернопільській обласній військовій адміністрації розглянути подання та вжити заходів, спрямованих на усунення виявлених порушень, зокрема організувати та провести перевірку дотримання державних стандартів надання соціальних послуг Почаївським психоневрологічним будинком-інтернатом, його відповідності Критеріям діяльності надавачів соціальних послуг, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 185.

2. У спосіб, передбачений чинним законодавством, вжити заходів щодо притягнення винних осіб до встановленої законом відповідальності та про результати розгляду подання у місячний строк повідомити Уповноваженого, додавши на підтвердження відповідну інформацію та копії документів.

Звертаю увагу, що відповідно до статті 188⁴⁰ Кодексу України про адміністративні правопорушення невиконання законних вимог Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини тягне за собою відповідальність згідно з чинним законодавством.

Додаток: Звіт про результати відвідування Почаївського психоневрологічного будинку-інтернату на 16 арк.

**Уповноважений Верховної
Ради України з прав людини**

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Іваниш Ярослава 050 967 9551

